

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 25.

ELEKTRONIKAI ALAPISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Egyszerű, rövid feladatok**Maximális pontszám: 40**

- 1.) Egészítse ki a táblázatot az első oszlopban látható minta alapján!

15 mA	120 μH	5 TΩ	25 μS	47 nF	3 pont
$1,5 \cdot 10^{-2}$ A	$1,2 \cdot 10^{-4}$ H	$5 \cdot 10^{12}$ Ω	$2,5 \cdot 10^{-5}$ S	$4,7 \cdot 10^{-8}$ F	

- 2.) Határozza meg három párhuzamosan kapcsolt ellenállás eredőjét!

Adatok: $R_1 = 10$ kΩ, $R_2 = 15$ kΩ, $R_3 = 30$ kΩ

$$R = R_1 \times R_2 \times R_3 = 10 \text{ k}\Omega \times 15 \text{ k}\Omega \times 30 \text{ k}\Omega = \underline{\underline{5 \text{ k}\Omega}} \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 3.) Határozza meg az
- $U_0 = 0,2$
- V mérés határú alaplmszerhez szükséges elötetellenállás értékét, hogy az új mérés határ
- $U = 7,5$
- V legyen!
- $U_0 = 0,2$
- V esetén az alaplmszer
- $I_0 = 200$
- μA áramot vesz fel.

$$R_e = \frac{U - U_0}{I_0} = \frac{7,5 \text{ V} - 0,2 \text{ V}}{2 \cdot 10^{-4} \text{ A}} = \underline{\underline{36,5 \text{ k}\Omega}} \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 4.) Egészítse ki a táblázatot! A táblázatnak az induktív reaktancia frekvenciafüggését kell kifejeznie.

f (kHz)	1	2	3	4	3 pont
X_L (Ω)	250	500	750	1000	

- 5.) Határozza meg egy soros RL kapcsolás tápfeszültségét!

Adatok: $I = 2$ mA, $R = 2$ kΩ, $X_L = 1,5$ kΩ

$$U = I \cdot \sqrt{R^2 + X_L^2} = 2 \cdot 10^{-3} \text{ A} \cdot \sqrt{(2 \cdot 10^3 \Omega)^2 + (1,5 \cdot 10^3 \Omega)^2} = \underline{\underline{5 \text{ V}}} \quad \mathbf{4 \text{ pont}}$$

- 6.) Határozza meg egy párhuzamos RC kapcsolás impedanciáját!

Adatok: $U = 6$ V, $I_R = 10$ mA, $I_C = 7,5$ mA

$$Z = \frac{U}{\sqrt{I_R^2 + I_C^2}} = \frac{6 \text{ V}}{\sqrt{(10 \text{ mA})^2 + (7,5 \text{ mA})^2}} = \underline{\underline{480 \Omega}} \quad \mathbf{4 \text{ pont}}$$

- 7.) Adja meg az alábbi feszültségerősítés értékeket decibelben!

A_u	1	80	$\sqrt{2}$	0,5	3 pont
a_u (dB)	0	38,06	3	-6,02	

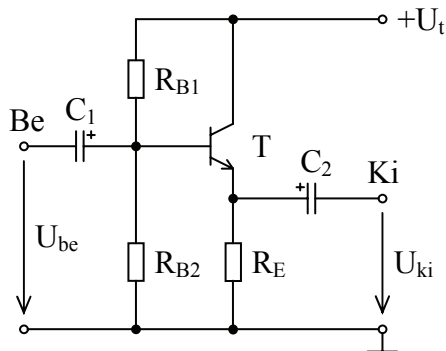
- 8.) Számítsa ki az $R_{ki} = 2,5 \text{ k}\Omega$ kimeneti ellenállású, $U_{ki0} = 800 \text{ mV}$ terheletlen kimeneti feszültségű erősítő kimeneti feszültségét $R_t = 7,5 \text{ k}\Omega$ terhelés esetén!

$$U_{ki} = U_{ki0} \cdot \frac{R_t}{R_{ki} + R_t} = 800 \text{ mV} \cdot \frac{7,5 \text{ k}\Omega}{2,5 \text{ k}\Omega + 7,5 \text{ k}\Omega} = \underline{\underline{600 \text{ mV}}} \quad \mathbf{3 \text{ pont}}$$

- 9.) Határozza meg egy terhelt kimenetű közös source-ú erősítő alkapcsolás feszültségerősítését! Adatok: $y_{21S} = 5 \text{ mS}$, $y_{22S} = 25 \mu\text{S}$, $R_D = 5 \text{ k}\Omega$, $R_t = 7,5 \text{ k}\Omega$.

$$A_{ut} = -y_{21S} \cdot \left(\frac{1}{y_{22S}} \times R_D \times R_t \right) = -5 \text{ mS} \cdot \left(\frac{1}{25 \mu\text{S}} \times 5 \text{ k}\Omega \times 7,5 \text{ k}\Omega \right) = \underline{\underline{-14}} \quad \mathbf{4 \text{ pont}}$$

- 10.) Rajzoljon közös kollektoros erősítő alkapcsolást! Alkatrészek: 1 db NPN tranzisztor, 3 db ellenállás, 2 db elektrolit-kondenzátor.

4 pont

- 11.) Írja fel az alábbi logikai függvény konjunktív sorszámos alakját! A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelöltük.

$$F^4 = (\bar{A} + B + \bar{C} + \bar{D}) \cdot (A + \bar{B} + \bar{C} + D) \cdot (A + B + C + \bar{D})$$

$$F^4 = \Pi^4(4, 9, 14)$$

3 pont

- 12.) Írja fel az alábbi logikai függvény diszjunktív szabályos alakját!

$$F^4 = A \cdot \bar{B} \cdot C + B \cdot C \cdot D + A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot \bar{D}$$

$$F^4 = A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot D + A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot \bar{D} + A \cdot B \cdot C \cdot D + \bar{A} \cdot B \cdot C \cdot D + A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot \bar{D}$$

$$F^4 = A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot D + A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot \bar{D} + A \cdot B \cdot C \cdot D + \bar{A} \cdot B \cdot C \cdot D$$

3 pont

Összetett feladatok**Maximális pontszám: 60****1. feladat****Maximális pontszám: 15**

- a) $C = (C_1 + C_2) \times (C_3 + C_4 + C_5)$
 $C = (10\mu\text{F} + 20\mu\text{F}) \times (10\mu\text{F} + 20\mu\text{F} + 30\mu\text{F}) = \underline{\underline{20\mu\text{F}}}$ **4 pont**
- b) $Q = C \cdot U = 20\mu\text{F} \cdot 15\text{V} = \underline{\underline{300\mu\text{C}}}$ **3 pont**
- $$U_1 = U_2 = \frac{Q}{C_1 + C_2} = \frac{300\mu\text{C}}{10\mu\text{F} + 20\mu\text{F}} = \underline{\underline{10\text{V}}}$$
- 3 pont**
- $$U_3 = U_4 = U_5 = U - U_1 = 15\text{V} - 10\text{V} = \underline{\underline{5\text{V}}}$$
- 3 pont**
- c) $\tau = R \cdot C = 100\text{k}\Omega \cdot 20\mu\text{F} = \underline{\underline{2\text{s}}}$ **2 pont**

2. feladat**Maximális pontszám: 15**

- a) $Z = \sqrt{R^2 + (X_C - X_L)^2} = \sqrt{(2\text{k}\Omega)^2 + (4\text{k}\Omega - 2,5\text{k}\Omega)^2} = \underline{\underline{2,5\text{k}\Omega}}$ **4 pont**
- $$I = \frac{U}{Z} = \frac{6\text{V}}{2,5\text{k}\Omega} = \underline{\underline{2,4\text{mA}}}$$
- 2 pont**
- b) $U_R = I \cdot R = 2,4\text{mA} \cdot 2\text{k}\Omega = \underline{\underline{4,8\text{V}}}$ **1 pont**
- $$U_C = I \cdot X_C = 2,4\text{mA} \cdot 4\text{k}\Omega = \underline{\underline{9,6\text{V}}}$$
- 1 pont**
- $$U_L = I \cdot X_L = 2,4\text{mA} \cdot 2,5\text{k}\Omega = \underline{\underline{6\text{V}}}$$
- 1 pont**
- c) $L = \frac{X_L}{2 \cdot \pi \cdot f} = \frac{2,5 \cdot 10^3 \Omega}{2 \cdot \pi \cdot 5 \cdot 10^3 \text{ Hz}} = \underline{\underline{79,6\text{mH}}}$ **3 pont**
- $$C = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f \cdot X_C} = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot 5 \cdot 10^3 \text{ Hz} \cdot 4 \cdot 10^3 \Omega} = \underline{\underline{7,96\text{nF}}}$$
- 3 pont**

3. feladat

Maximális pontszám: 15

- a) $R_{be} = R_1 = \underline{\underline{27\text{ k}\Omega}}$ **1 pont**
- b) $A_u = 1 + \frac{R_3}{R_2}$
 $R_3 = R_2 \cdot (A_u - 1) = 30\text{ k}\Omega \cdot (10 - 1) = \underline{\underline{270\text{ k}\Omega}}$ **4 pont**
- c) $U_{be} = U_g \cdot \frac{R_{be}}{R_g + R_{be}} = 500\text{ mV} \cdot \frac{27\text{ k}\Omega}{5\text{ k}\Omega + 27\text{ k}\Omega} = \underline{\underline{422\text{ mV}}}$ **3 pont**
 $U_{ki} = A_u \cdot U_{be} = 10 \cdot 422\text{ mV} = \underline{\underline{4,22\text{ V}}}$ **2 pont**
 $P_{ki} = \frac{U_{ki}^2}{R_t} = \frac{(4,22\text{ V})^2}{2\text{ k}\Omega} = \underline{\underline{8,9\text{ mW}}}$ **2 pont**
- d) $f_h = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot R_t \cdot C_2} = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot 2\text{ k}\Omega \cdot 10\mu\text{F}} = \underline{\underline{7,96\text{ Hz}}}$ **3 pont**

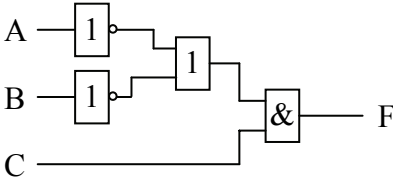
4. feladat

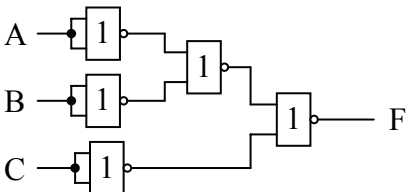
Maximális pontszám: 15

- a) $F^4 = \Pi^4(0, 1, 2, 3, 6, 7, 10, 11, 14, 15)$ **3 pont**
- b)

C					
A	1 ₁₅	1 ₁₄	1 ₁₂	1 ₁₃	B
	1 ₁₁	1 ₁₀	1 ₈	1 ₉	
	1 ₃	1 ₂	1 ₀	1 ₁	
	1 ₇	1 ₆	1 ₄	1 ₅	B
	D	D			

 $F = C \cdot (\overline{A + B})$ **4 pont**

- c) **4 pont**

- d) $F = C \cdot (\overline{A + B}) = \overline{\overline{C \cdot (\overline{A + B})}} = \overline{\overline{C} + \overline{\overline{A + B}}} = \overline{\overline{C} + A + B}$
- **4 pont**

Az írásbeli vizsga értékelésének szabályai

Az egyszerű, rövid feladatok és az összetett feladatok megoldásának értékelésénél kötelező a központilag összeállított javítási útmutatónak megfelelés.

A tényleges pontszámokat – a számolást (mérétevezést) is igénylő megoldások értékelésénél – az alábbi táblázat alapján kell kialakítani:

Mennyiségi szempontok		Minőségi szempontok		A feladat megoldásának dokumentálása	
Elemi	Aránya	Elemi	Aránya	Elemi	Aránya
<ul style="list-style-type: none"> a megoldottság szintje 	70%	<ul style="list-style-type: none"> a megoldás logikája kreativitás pontosság a mértékegységek használata 	20%	<ul style="list-style-type: none"> rendezettség áttekinthetőség szabványos jelölések alkalmazása műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak megfelelés 	10%

A maximális pontszám tehát csak akkor adható meg, ha a megoldás a mennyiségi szempontok mellett a minőségi szempontokat és a feladat megoldásának dokumentálására vonatkozó elvárásokat maradéktalanul kielégíti.

Az egyszerű, rövid feladatok pontozása

1. kérdés (3 pont)

Hibátlan kitöltés 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, két hiba esetén 1 pont, kettőnél több hiba esetén 0 pont. A kitöltetlen cellákat is hibának kell tekinteni.

2. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

3. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

4. kérdés (3 pont)

A pontszám azonos a helyes válaszok számával.

5. kérdés (4 pont)

Képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

6. kérdés (4 pont)

Képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

7. kérdés (3 pont)

Hibátlan kitöltés 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, két hiba esetén 1 pont, kettőnél több hiba esetén 0 pont. A kitöltetlen cellákat is hibának kell tekinteni.

8. kérdés (3 pont)

Képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

9. kérdés (4 pont)

Képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

10. kérdés (4 pont)

Hibátlan kapcsolat 3 pont, szabványos rajzjelek 1 pont.

Működésképtelenséget eredményező kapcsolásra pont nem adható.

11. kérdés (3 pont)

Hibátlan felírás 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, több hiba esetén nulla pont.

12. kérdés (3 pont)

Hibátlan felírás 3 pont. Egy hibás term esetén 2 pont, több hibás term esetén nulla pont.

Az összetett feladatok mennyiségi értékelésének általános szabályai

A megoldási útmutatótól eltérő, de szakmailag jó megoldásokat is el kell fogadni a feltüntetett pontszámokkal.

A feladatra (részfeladatra) adható maximális pontszámot csak akkor kaphatja meg a vizsgázó, ha a képletbe az adatokat szakszerűen behelyettesíti, és így számítja ki a végeredményt.

Az adatok normál alakban történő használatát indokolt esetben kell megkövetelni.

A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha az eredmény számértéke és mértékegysége is kifogástalan.

A részkérdésekre adható legkisebb pontszám 1 pont, tört pontszám nem adható.

Összefüggő részkérdések esetén, ha hibás valamelyik részfeladat eredménye, akkor a hibás eredmény következő részfeladatban (részfeladatokban) történt felhasználása esetén a kifogástalan megoldásokra a feltüntetett pontokat kell adni.

Mindazonáltal értelemszerűen pontlevonást eredményez, ha:

- a továbbvitt részeredmény szakmailag egyértelműen lehetetlen, illetve extrém,
- a felhasznált részeredmény csökkenti az utána következő részfeladat(ok) megoldásának bonyolultságát.

Az összetett feladatok pontozása**1. feladat****Maximális pontszám: 15**

a) C számításánál képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

Maximum 4 pont.

b) Q meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.

U_1 és U_2 meghatározásánál képlet(ek) 1 pont, behelyettesítés(ek) 1 pont, eredmény(ek) 1 pont.

U_3 , U_4 és U_5 meghatározásánál képlet(ek) 1 pont, behelyettesítés(ek) 1 pont, eredmény(ek) 1 pont.

Maximum 9 pont.

c) τ meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.

Maximum 2 pont.

2. feladat**Maximális pontszám: 15**

- a) Z meghatározásánál képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
I meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.
Maximum 6 pont.
- b) U_R meghatározása 1 pont. U_C meghatározása 1 pont. U_L meghatározása 1 pont.
Maximum 3 pont.
- c) L meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
C meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
Maximum 6 pont.

3. feladat**Maximális pontszám: 15**

- a) R_{be} meghatározása 1 pont.
Maximum 1 pont.
- b) R_3 számításánál képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
Maximum 4 pont.
- c) U_{be} meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
 U_{ki} meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.
 P_{ki} meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés és eredmény 1 pont.
Maximum 7 pont.
- d) f_h meghatározásánál képlet 1 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont.
Maximum 3 pont.

4. feladat**Maximális pontszám: 15**

- a) Hibátlan konjunktív sorszámos alak 3 pont. Egy hiba esetén 2 pont, két hiba esetén 1 pont, kettőnél több hiba esetén 0 pont.
Maximum 3 pont.
- b) Kifogástalan egyszerűsítés 4 pont. Logikailag helyes, de kevésbé egyszerű alakra maximum 2 pont adható.
Maximum 4 pont.
- c) Kifogástalan megvalósítás 4 pont. Logikailag helyes, de a megadottnál több kaput tartalmazó megoldás esetén maximum 2 pont adható.
Maximum 4 pont.
- d) Kifogástalan megvalósítás 4 pont. Logikailag helyes, de a megadottnál több kaput tartalmazó megoldás esetén maximum 2 pont adható.
Az algebrai alak átírásának hiánya nem jár pontlevonással.
Maximum 4 pont.

A fenti pontszámok a mennyiségi szempontokat veszik figyelembe. Az így kapott pontszámok a táblázat által megadott mértékben csökkenthetők, ha a minőségi szempontok nem érvényesülnek, vagy a feladat megoldásának dokumentálása kifogásolható.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.